



Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet

ЗОБО «Центр підтримки угорської культури»

90202 Beregszász, Széchenyi u. 59 B.

Tel./fax: + 380 3141 42815, e-mail: titkarsag@mekk.uz.ua, kmmi@swi.net.ua Honlap:

www.kmmi.org.ua

KMMI Hírlevél, II. évfolyam, 9. (27) szám. 2010. április 24.

Ez történt...

MAGYAR ÉS NÉMET CIVILSZERVEZETEK KÉPVISELŐNEK STRASBOURGI TALÁLKOZÓJA AZ INTERGROUP VEZETŐVEL

2010. április 18–22-én a pécsi Német Kör szervezésében az Aktív Európai Emlékezet EU-s pályázaton elnyert támogatásnak köszönhetően 8 tagú küldöttség (tagjai magyar és német civilszervezetek képviselői) kereste fel a franciaországi Strasbourgban székelő EU Parlament Kisebbségi Munkacsoportját (az Európai Parlamentben működő Nemzeti Kisebbségügyi Intergroup frakcióközi csoport a Történelmi Nemzeti Kisebbségekért, az Alkotmányos Régiókért és a Regionális nyelvekért) és folytatott tárgyalásokat a testület vezetőivel és tagjaival.

A küldöttség tagjai:

Margita Brutovská, PhD (Szlovákia),

KarpatVerein in der Slovaei, Smolnik polgármestere,

Dr. Csermák Zoltán (Magyarország), a Magyar Televízió Zrt. Közéleti Főszerkesztőség Kisebbségi Sajtó szerkesztőségének kiemelt szerkesztője

Dupka György (Ukrajna), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnök, a Szolyvai Emlékpark Bizottság titkára, GULAG-kutató,

Gönczö Mandler László (Szerbia), a Deutscher Voléksverband alelnöke,

Dr. Havasi János (Magyarország), a Magyar Televízió Zrt. Határon Túli Műsorok Szerkesztőségének főszerkesztője, a Háborús Keresőszolgálat elnöke,

Káplár Péter (Magyarország), a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének képviselője, angol-német tolmács,

Kovácsné Marton Erzsébet (Ukrajna), a KárpátInfo című megyei lap újságírója, a Közoktatás című pedagóguslap főszerkesztője,

Matkovits-Kretz Eleonóra (Magyarország), a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke.

A küldöttség tagjai a német és magyar kisebbségeket érintő konkrét kérdésköröket vitattak meg Gál Kinga európai parlamenti képviselővel, az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság alelnökével, az Intergroup elnökével, dr. Tabajdi Csaba Sándorral, az MSZP EP Delegáció vezetőjével, a Nemzeti Kisebbségügyi Intergroup alelnökével, a szlovákiai Bauer Edit európai parlamenti képviselővel, a romániai Sógor Csaba európai parlamenti képviselővel, valamint a németországi Bernd Posselt európai parlamenti képviselővel, valamennyien a munkacsoport lelkes és aktív tagjai.

A küldöttséget fogadta Hölvényi György, az Európai Parlament égiszében létrehozott Robert Schuman Alapítvány főtárháza is.

A jelenlévők áttekintették a Német Kör által javasolt témaköröket:

- 1.) A történelmi kisebbségek aktuális problémái;
- 2.) A Kisebbségi Munkacsoport munkája;
- 3.) Magyarország soros elnöksége alatt a történelmi kisebbségek ügyének előtérbe helyezése érdekében együttműködési lehetőségek a nemzetközi nemzetiségi civil szervezetekkel.
- 4.) Az Aktív Európai Emlékezet EU-s pályázati kiírás geográfiai hatósugarának kiszélesítése.
- 5.) Konferencia Péccsett ősszel.

A felek megállapodtak abban, hogy német és angol nyelven jelentést készítenek a második világháború kapcsán kollektív büntetésben részesített magyar, német és más kisebbségi csoportokról, a védelmüket szolgáló és hátrányos megkülönböztetés-ellenes politikákról az EU- bővítést követően a Kárpát-medencét érintő országokban. A jövő év elején a magyarok és németek deportálásának 1944-1945-1946 közötti szomorú évfordulók kapcsán az Európai Parlament Kisebbségi Munkacsoportjában kiállítással, könyv- és filmbemutatóval egybekötött közös tájékoztatóra és a jelentések meghallgatására is sor kerül, mivel az egykori sztálini megtorlás következményei máig hatnak.

Alább közreadjuk az EU Intergroup tagjainak átadott közös nyilatkozatot.

Tisztelt Munkacsoport! Hölgyeim és Uraim!

Mindenek előtt engedjék meg, hogy megköszönjem az Önök által felkínált lehetőséget és az általunk eddig elvégzett munkánk és céljaink bemutatására. Küldöttségünk ad hoc alapon szerveződött erre az alkalomra és több közép-európai ország őshonos nemzetiségeit képviseli.

Hivatkozással a Lisszaboni Szerződés 1. a pontjára, mi az őshonos nemzeti közösségek jogainak, mint alapvető európai értéknek minél szélesebb körben történő elismertetését tűztük zászlónkra. Ehhez az értékhez szervesen hozzátartozik az illető közösségek múltjának megismertetése, különösen akkor, ha a múltbeli események mind a mai napig kihatnak e közösségek életére, fejlődési lehetőségeire.

Például az európai történetírásban a mai napig kevésbé ismert tény, hogy a második világháború utolsó hónapjaiban – a katyni mészárlás egyenes folytatásaként, annak szörnyű logikáját követve - a szovjet hatóságok százezres tömegben hurcoltak el ártatlan civil nőket és férfiakat a mai Románia, Szlovákia, Nyugat-Ukrajnai Kárpátalja, Magyarország és Szerbia területéről kényszermunkára minden emberi körülményt nélkülöző munkatáborokba. (Szerbiában a Vörös Hadsereggel együttműködő kommunista partizánok haláltáborba terelték a németeket és magyarokat.) A kiválasztás alapja legtöbb esetben a származás - Kárpátalján a magyar, egyebütt a német – volt, de ha nem telt be a létszám, tömegével fogdostak össze spontán módon utcai járókelőket is. Az internáltként nyilván tartott polgári személyekre nem vonatkoztak a genfi egyezmények, rendkívül sokan haltak meg közülük és legtöbbjük csak 1948-49 végén térhetett haza. Ezt nem tekinthetjük másnak, mint kollektív büntetésnek. Ezeknek az emberiség ellenes cselekményeknek erkölcsi, politikai, gazdasági kárpótlása mind a mai napig nem történt meg. A belépésre váró országok – pl. Ukrajna, Szerbia - felvételi kritériumai között ezt a rehabilitációs kötelezettséget mindenképpen figyelembe kell venni, és erre garanciát kell kérni.

Tavaly az Európai Unió támogatásával munkacsoportot alakítottunk és bejártuk Dél-Ukrajna azon területeit, ahol legnagyobb számban működtek a kényszermunkatáborok. Kutatásunk eredményét külön kötetben foglaltuk össze, amelyet ezennel mellékelünk.

Kutatásunkat szeretnénk volna az idén is folytatni, de szembesültünk azzal a problémával, hogy az EU csak a tagországaiban folyó kutatásokhoz nyújt támogatást, miközben a szóban forgó nemzeti közösségek szenvedéseinek helyszíne a volt Szovjetunió utódállamaiban van. Kérjük tehát a tisztelt munkabizottságot, segítsen ezen ellentmondás feloldásában.

A háború után történtek máig kihatnak a közép-európai német és magyar közösségek életére, hiszen a szülők hosszú éveken át nem merték német, illetve magyar nyelvre tanítani gyermekeiket, így e közösségek kényszerű asszimilációja felgyorsult. Hátrányos megkülönböztetésük egyes országokban és területeken a mai napig érvényesül, így például Ukrajnában (Kárpátalján) az anyanyelvükön tanuló nemzeti közösségek – a magyarokon és németeken kívül a románok, oroszok, szlovákok stb. – nem tehetnek az egyetemi felvételhez szükséges emeltszintű érettségit anyanyelvükön, az őshonos ruszin nemzet létét pedig el sem ismerik. Szlovákiában a német közösségek nem tanulhatnak anyanyelvű iskolában, az új nyelvtörvény pedig egyformán sújtja valamennyi szlovákiai nemzeti kisebbséget.

Kérjük, hogy az Európai Parlament kisebbségi munkacsoportja kísérelje figyelemmel a tagországokban és a társulásra, illetve belépésre váró országokban élő őshonos nemzeti kisebbségek helyzetét és tegyen meg mindent kollektív jogaiknak védelmében, különös tekintettel a Lisszaboni Szerződés, az Alapjogi Charta és az Európai Emberi Jogi Konvenció rendelkezéseire. Kérjük, hogy az őshonos nemzeti közösségek jogainak ügyét terjesszék a soros elnökség elé, hogy az előterjesztést tehessen az EP felé és ott szülessen megfelelő szintű kötelezés ezen jogok garantálására. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a kérdést napirenden tartsák a probléma végleges és teljes megoldásáig.

Engedjék meg, hogy tolmácsoljam küldöttségünk meghívását Munkacsoportjuk kihelyezett ülésére, Pécsre, Európa egyik idej Kulturális Fővárosába. Itt egy szakmai fórumot is tudunk szervezni a fentiekben vázolt problémák megvitatására.

Pécs, 2010. április 17.

Margita Brutovská, PhD (Szlovákia)

KarpatVerein in der Slovakei, Smolnik polgármestere

obecnyuradsmolnik@stonline.sk

Dr. Csermák Zoltán (Magyarország)

Magyar Televízió Zrt. Közéleti Főszerkesztőség, kiemelt szerkesztő

Kisebbségi Sajtó

zoltan.csermak@mtv.hu

Dupka György (Ukrajna)

Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége, elnök

Szolyvai Emlékpark Bizottság, titkár

GULAG-kutató

titkarsag@mekk.uz.ua

Gönczö Mandler László (Szerbia)

Deutscher Voléksverband, alelnök

lmandler@tippnet.rs

Dr. Havasi János (Magyarország)

Magyar Televízió Zrt. Határon Túli Műsorok Szerkesztősége, főszerkesztő

Háborús Keresőszolgálat, elnök

www.haboruskeresoszolgalat.hu

janos.havasi@mtv.hu

Káplár Péter (Magyarország)

Magyarországi németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre,

angol-német tolmács

nemetkor@gmail.com

Kovácsné Marton Erzsébet (Ukrajna)

KárpátInfo, újságíró

Közoktatás pedagóguslap, főszerkesztő

kovaczso@bereg.net.ua

Matkovits-Kretz Eleonóra (Magyarország)

Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre, elnök

nemetkor@gmail.com

Összeállította: Dupka György és Zubánics László

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Folyamatos tennivalók. Közgyűjteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutatási programok koordinálása KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás Könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika, Tiszaháti Hírmondó kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés.

Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa.

*A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.
A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.*